

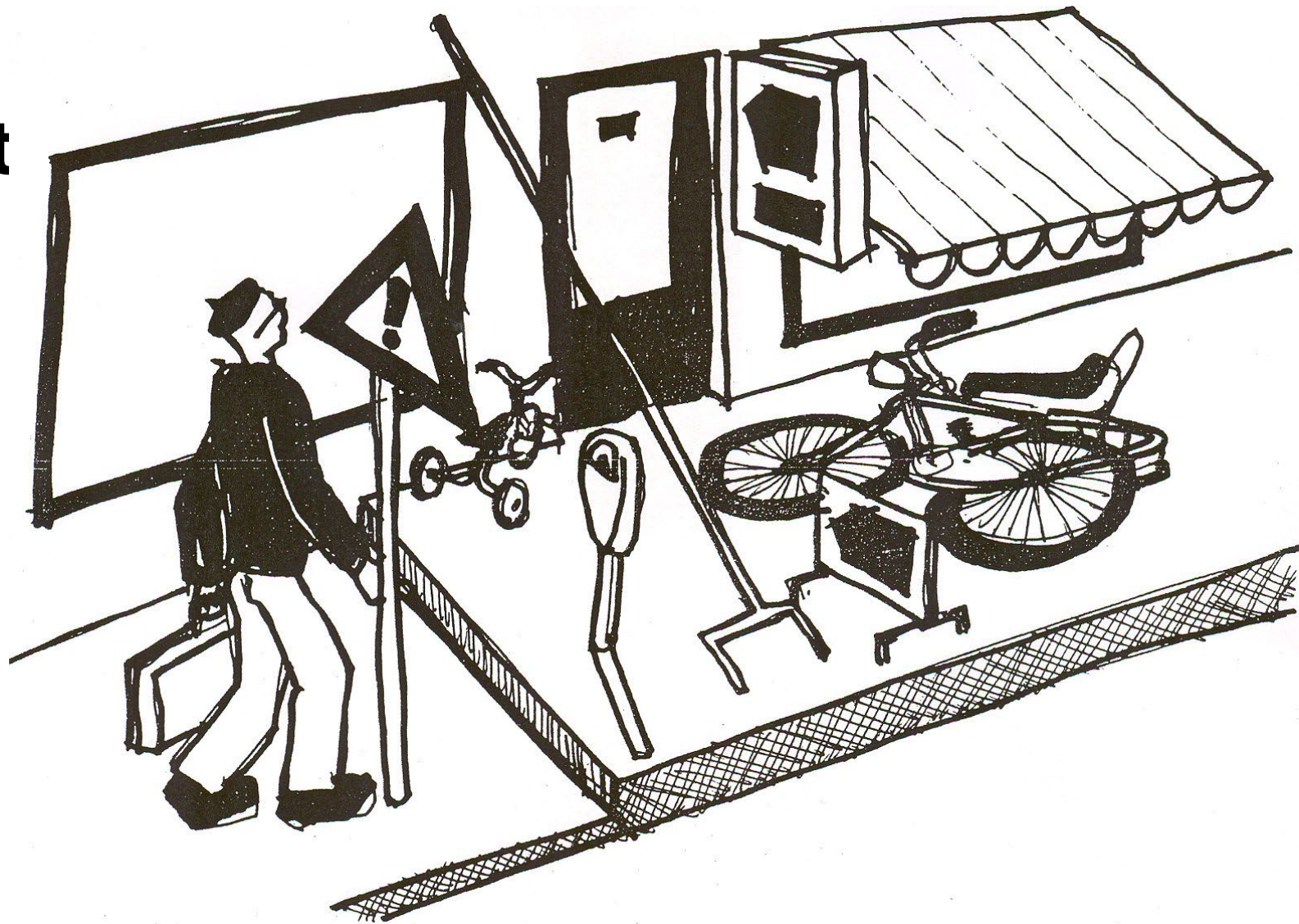
Det fysiske miljøet for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse

**Erfaringer fra arbeidet med prosjektet
«Arkitektur for alle sanser»**

v/Arne Kjeldstad

Cand.paed.spec, Syns & mobilitetspedagog

**Det fysiske miljøet
kan ofte fortone
seg kaotiske for
syns- og
hørselshemmede.**

Sentralt i vurderingene er:

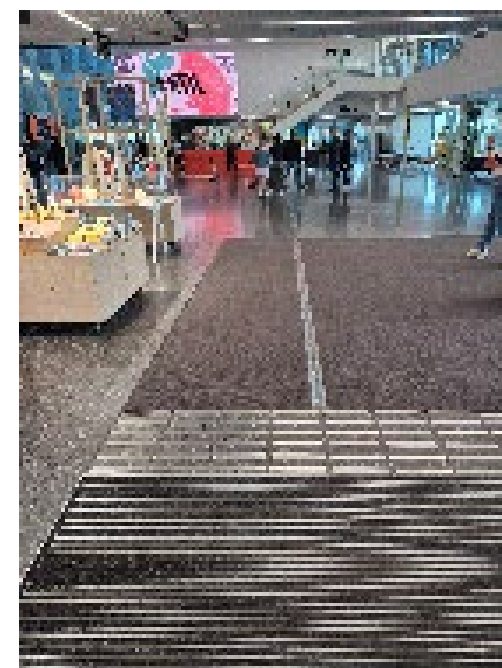
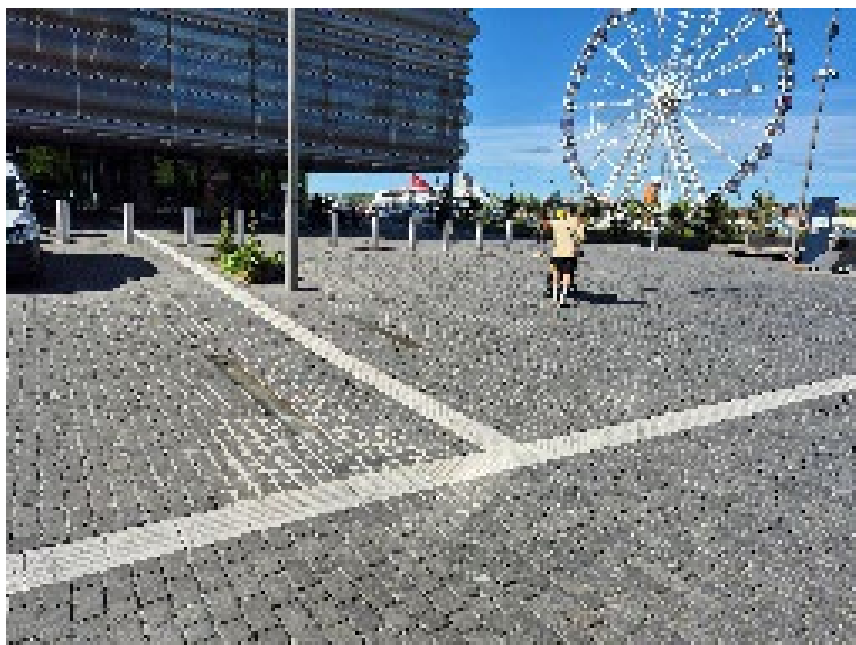
- TEK 17**
- Norges Blindeforbunds krav**
- Egne arbeidserfaringer gjennom 50 år**
- Egne brukererfaringer i 76 år**

Mobility

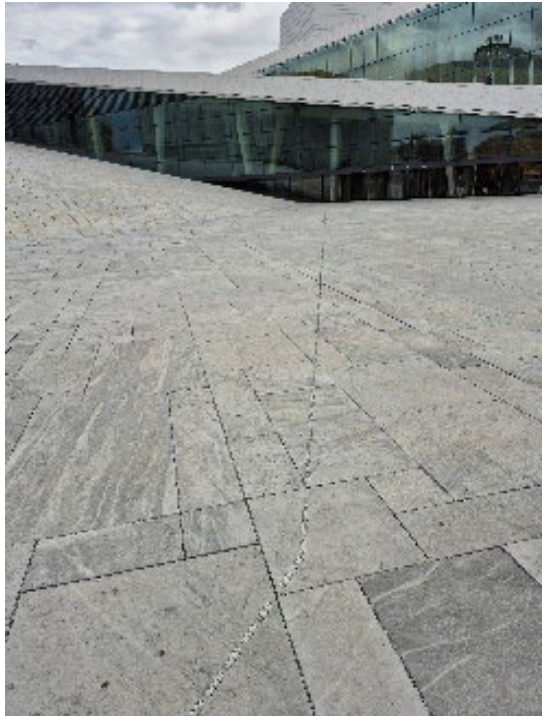
Undervisning i mobilitet er å formidle de **kunnskaper, holdninger og ferdigheter** som er nødvendig for at elevene skal kunne **tenke kritisk** og **handle selvstendig** slik at de har muligheter til, best mulig, å mestre de **praktiske** og **mellommenneskelige** situasjoner de vil komme opp i.

Dybvad.

Det er ledelinjer fra gata til inngangsdør, Munch museet. Døra (den venstre) er automatisk og slår utover. Det kan være en utfordring. Rett og fin linje fra inngangsdør til billettsalg på Munchmuseet.

Ledelinjer til Operaen. En enkel ledelinje ute er ikke godt nok. Den burde i det minste vært dobbel eller helst et ledefelt. De mange menneskene som ferders der, gjør det lett å miste linja. Ledelinja har dårlig kontrast. Synshemmede ønsker å ferdes de samme gangbanene som seende, men her ender en opp ved ei helt annen dør.

**Manglende rist
(markering) foran
inngangsdør.
(Quality
Sarpsborg Hotel.)**

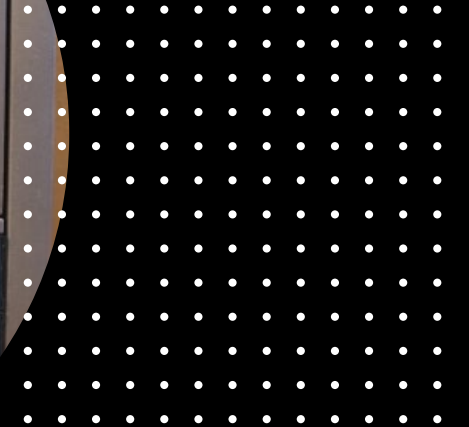
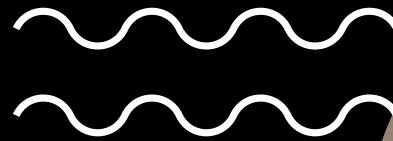

**Inngangsparti
til Torggården,
Sande. Godt
synlig også
når det er
mørkt.**

Ringeklokke, porttelefon

Her finnes det
mange varianter.

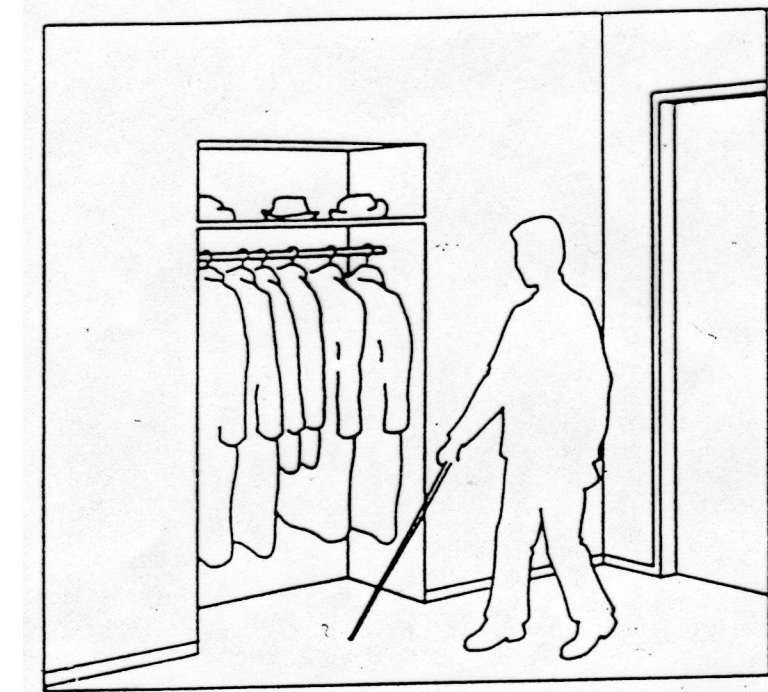
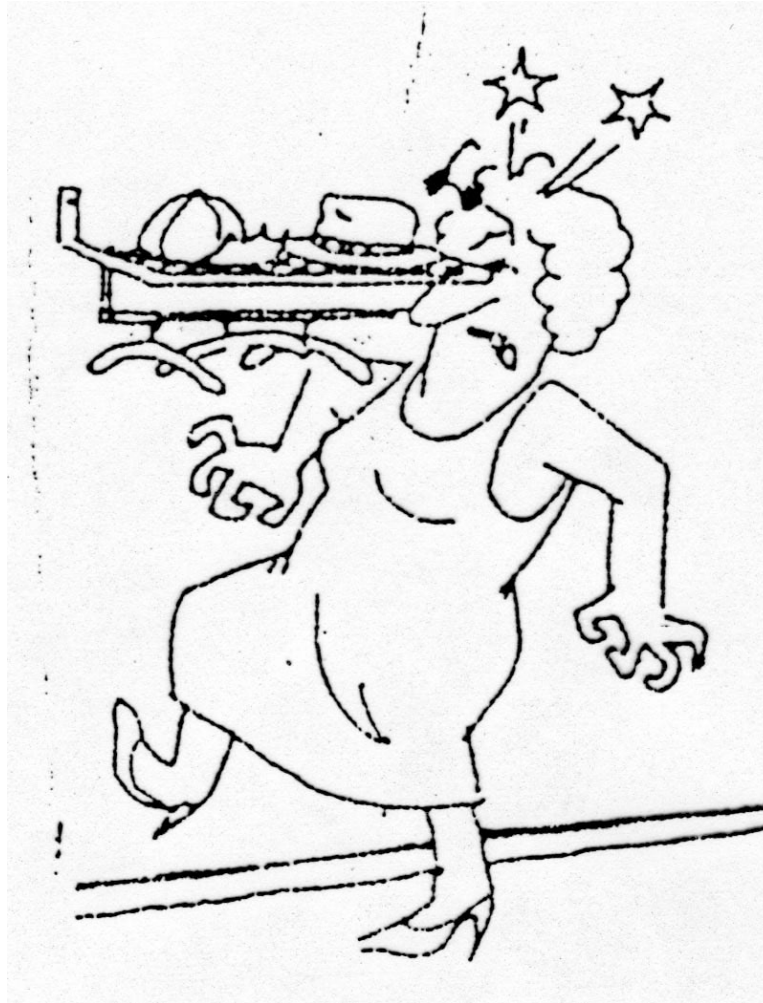
**Dårlig
oppfølging
/ vedlikehold
skaper
utfordringer.**

Personlig liker jeg best hvitt på svart.

**Ting som stikker ut over gangbanen er
farlig for synshemmede.**

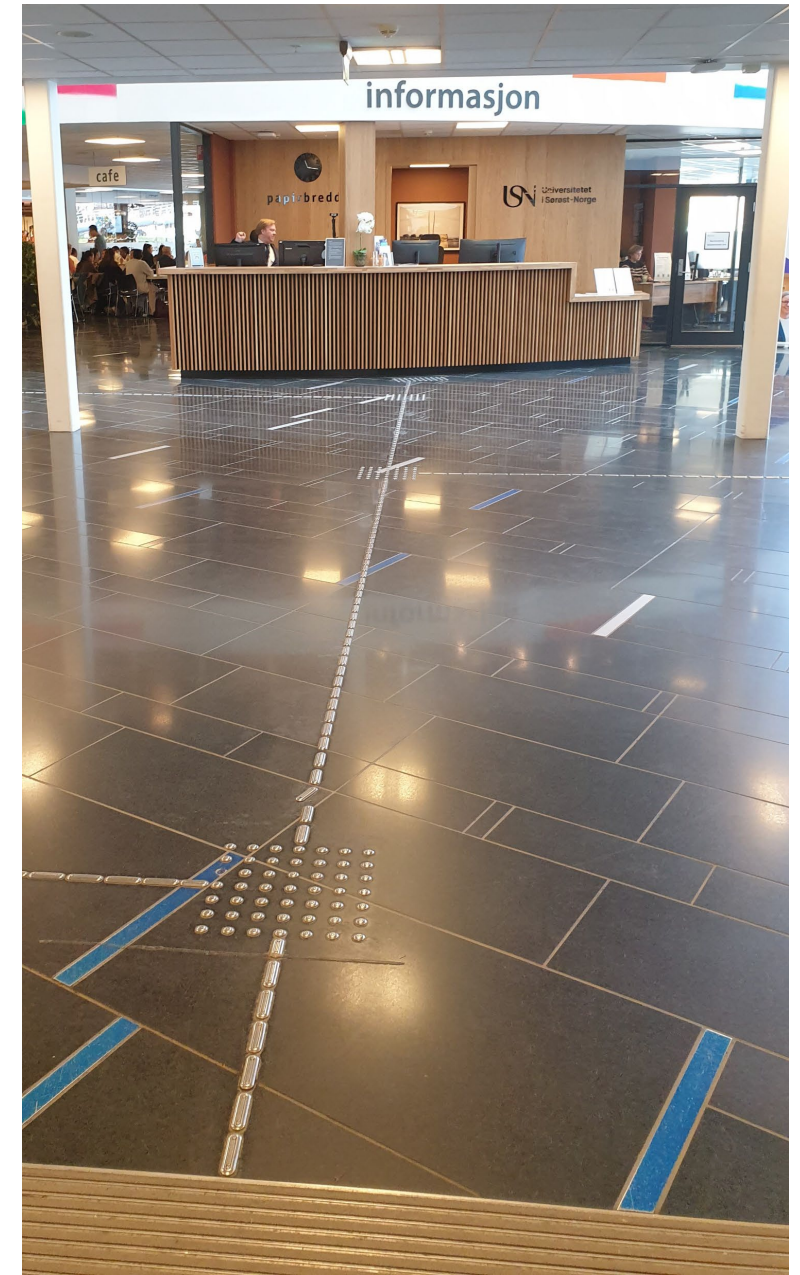
**Plasseringen av
denne skjermen kan
skape farlige
situasjoner.**

Bilder av ledelinjer, varselsfelt og oppmerksomhetsfelt.

**Ledelinje fram til
resepsjonen.
For mye refleks i gulvet.**

Ledelinjer på Oslo Bussterminal.

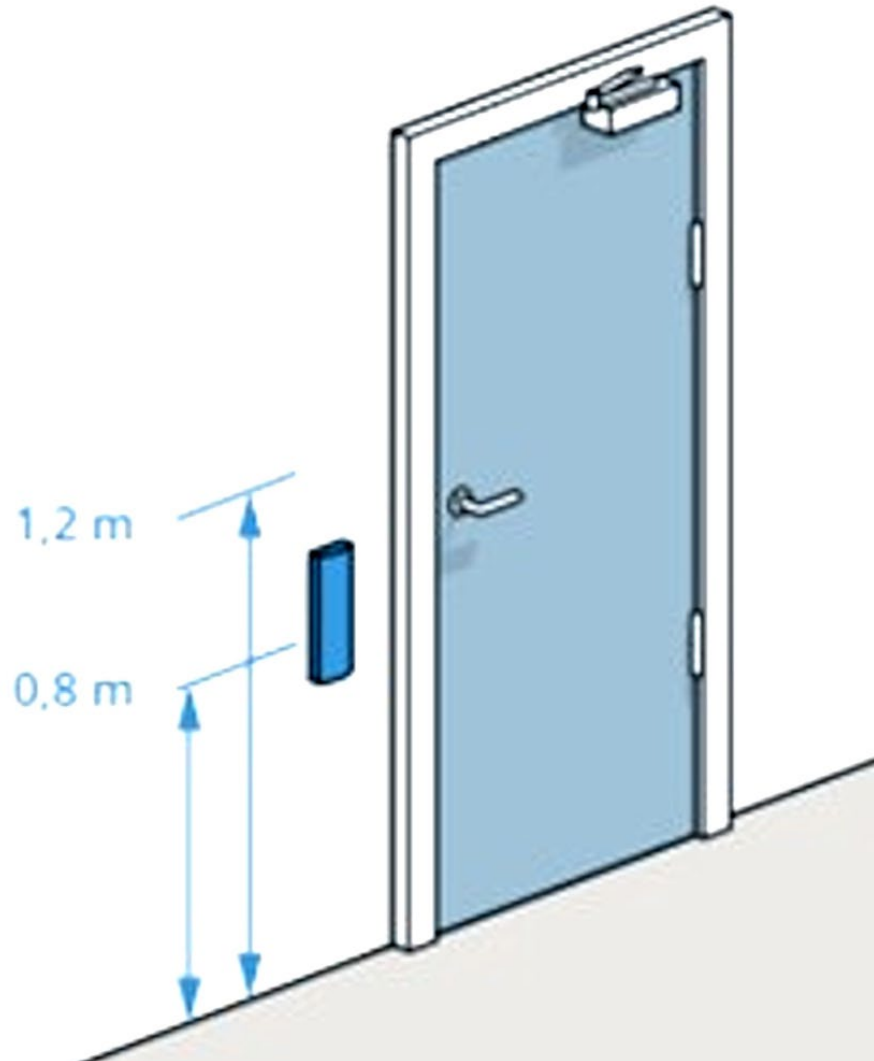
Ledelinjer på Deichmann bibliotek. Fungere overhode ikke.

Ledefelt. I bildet til høyre kan dette virke unødvendig da bredden av gangbanen er forholdsvis smal.

Eksempel på plassering av døråpner. Dører med god kontrast.

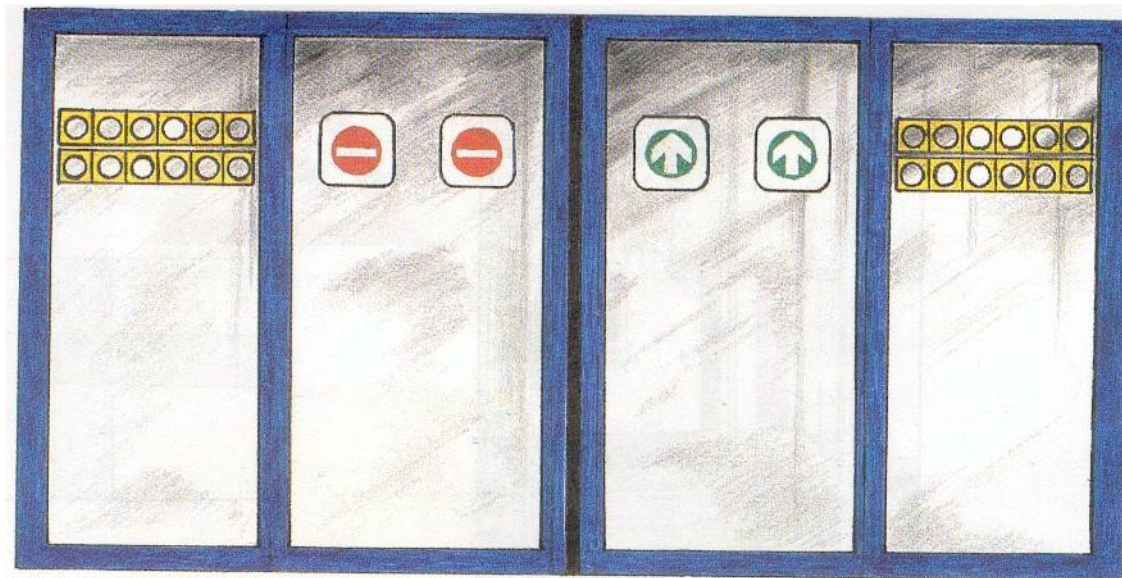
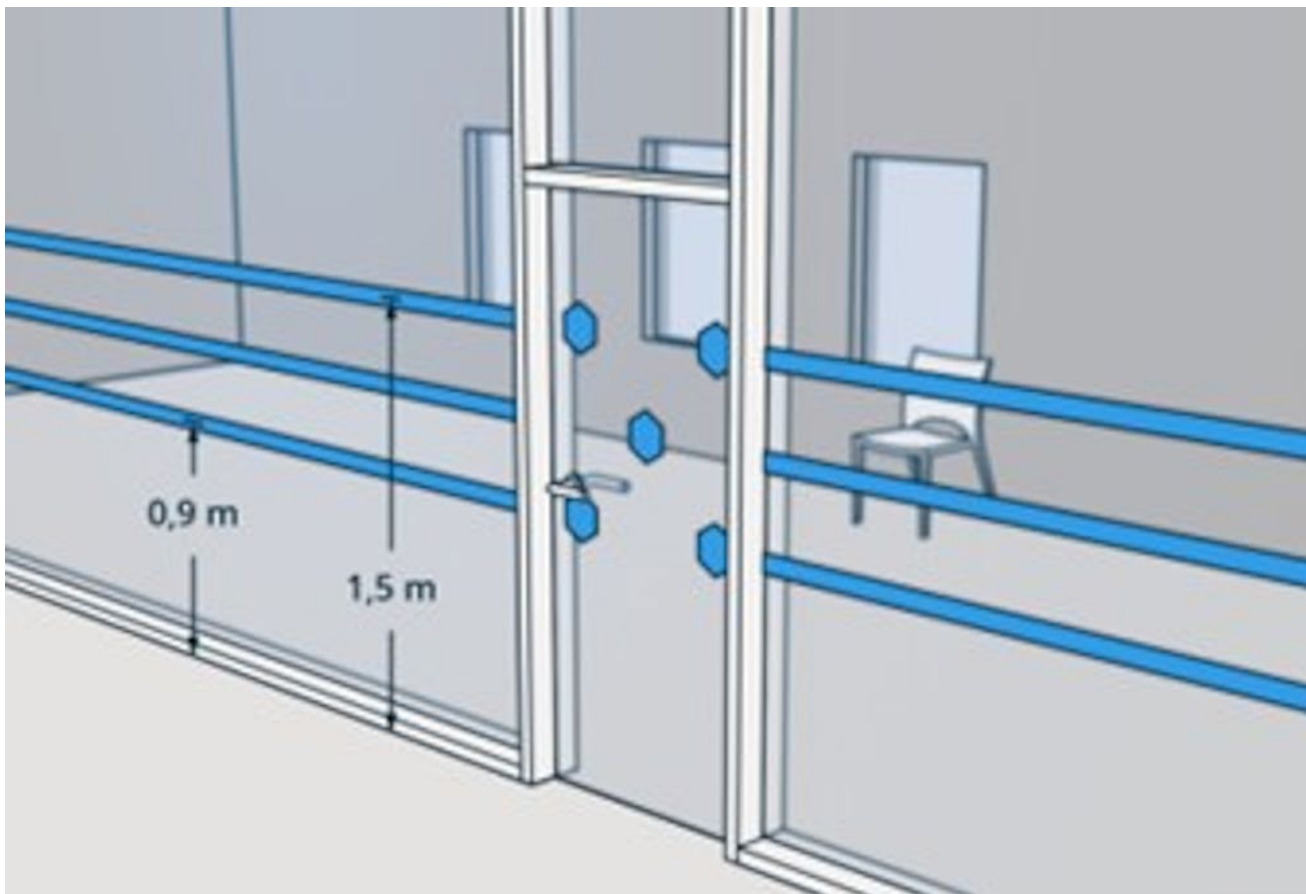
Roterende dører

Karuselldør på Drammen stasjon med sidedør som ikke er låst.

Karuselldør på Magasinet i Drammen med sidedør som er låst.

Eksempel på merking av glassdører og glassflater.

**Denne glassveggen på Byporten, Oslo er
alt for dårlig.**

**Utgangsdør fra
gamle Østbane-
hallen i Oslo.
Merkingen er
svært dårlig.**

**Godt synlig
glassmerking.
Det burde vært
forskjellige
symboler på
dør og
glassvegg.**

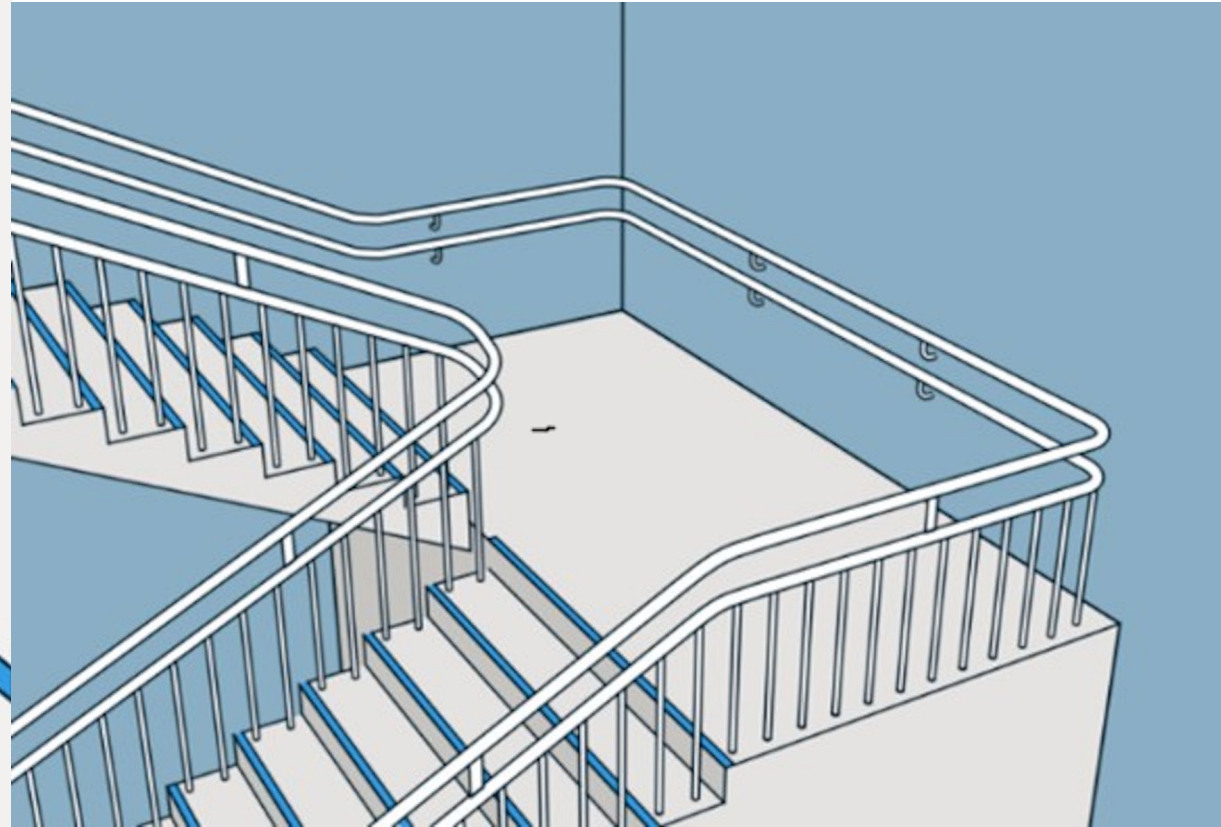
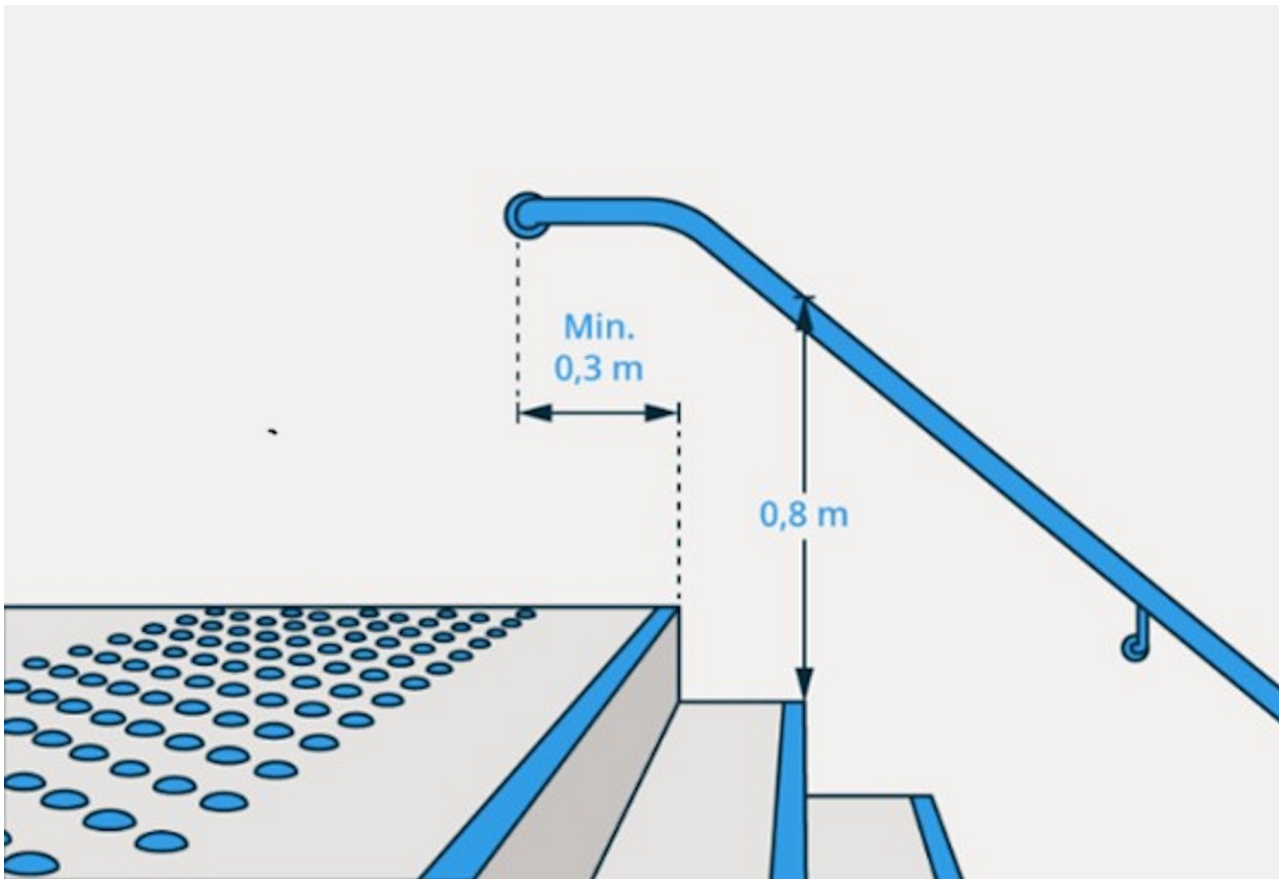
Utformingen av håndløperen er farlig.

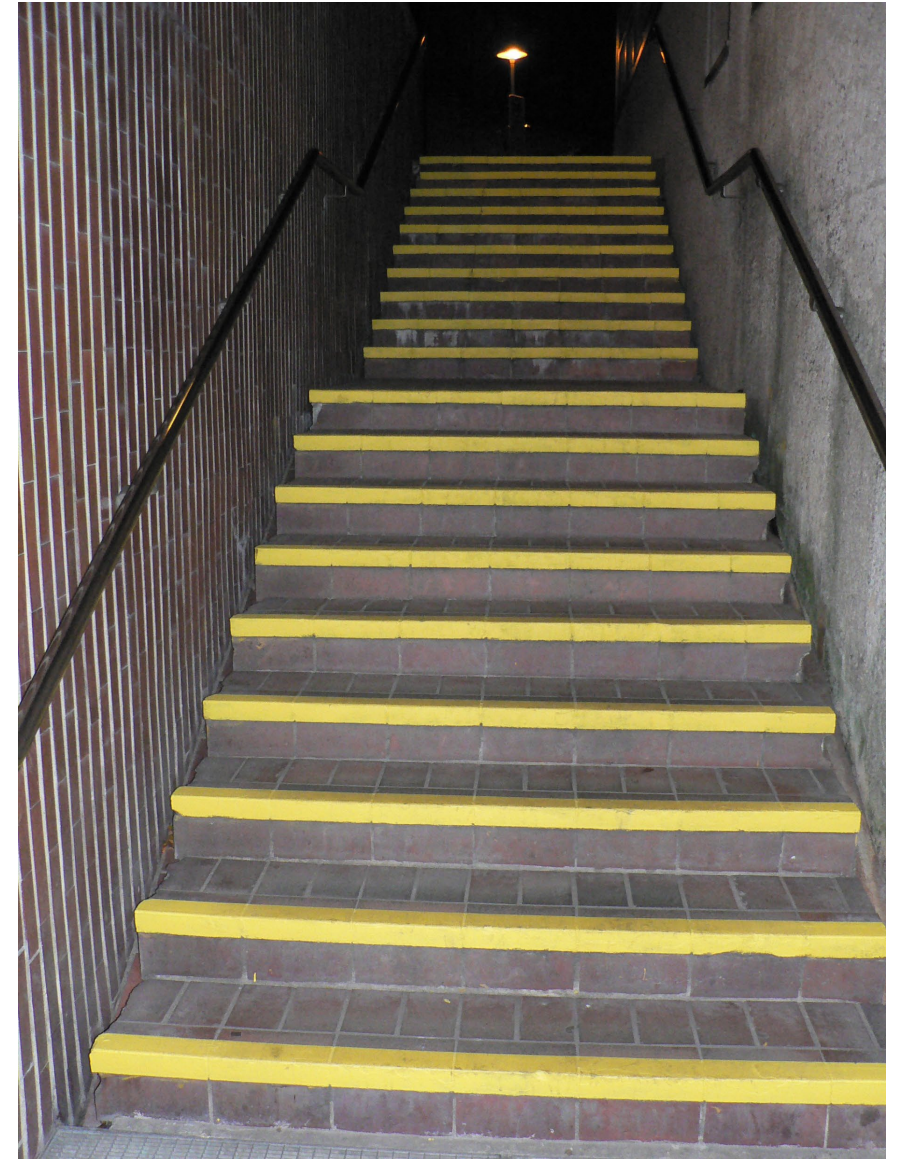
Håndløperne er ikke avsluttet forskriftsmessig.

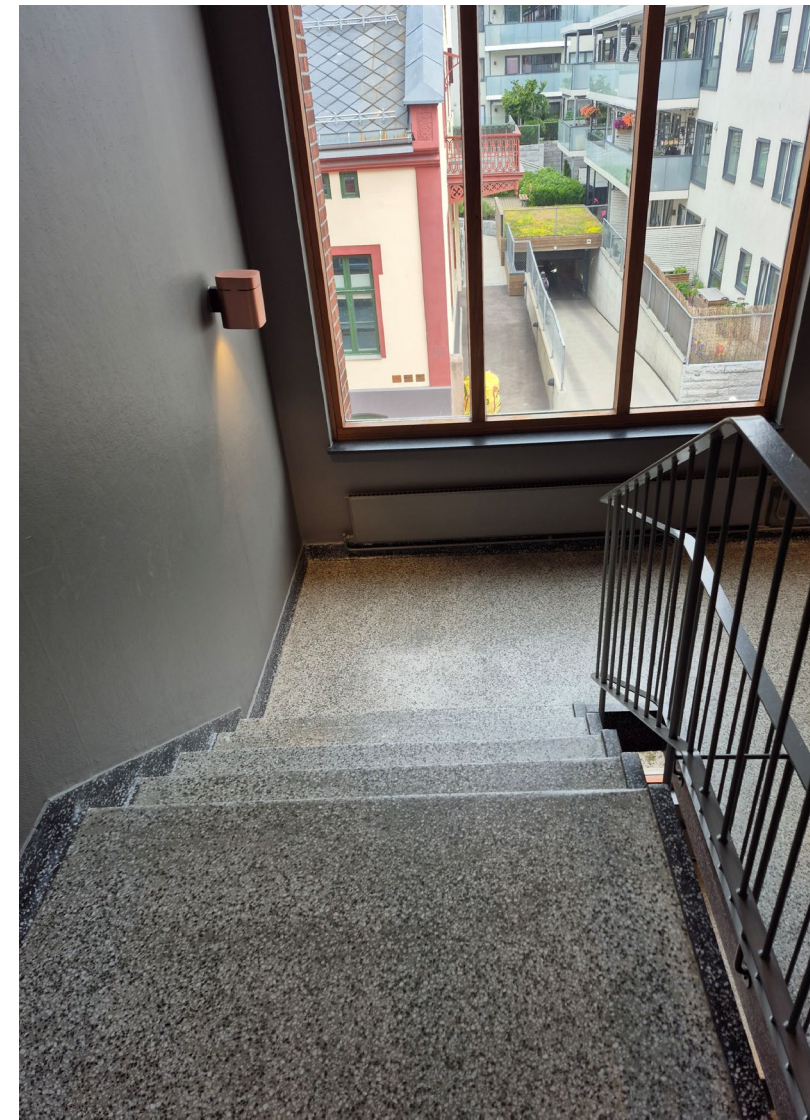
Eksempel trapper.

God merking av trappeneser.

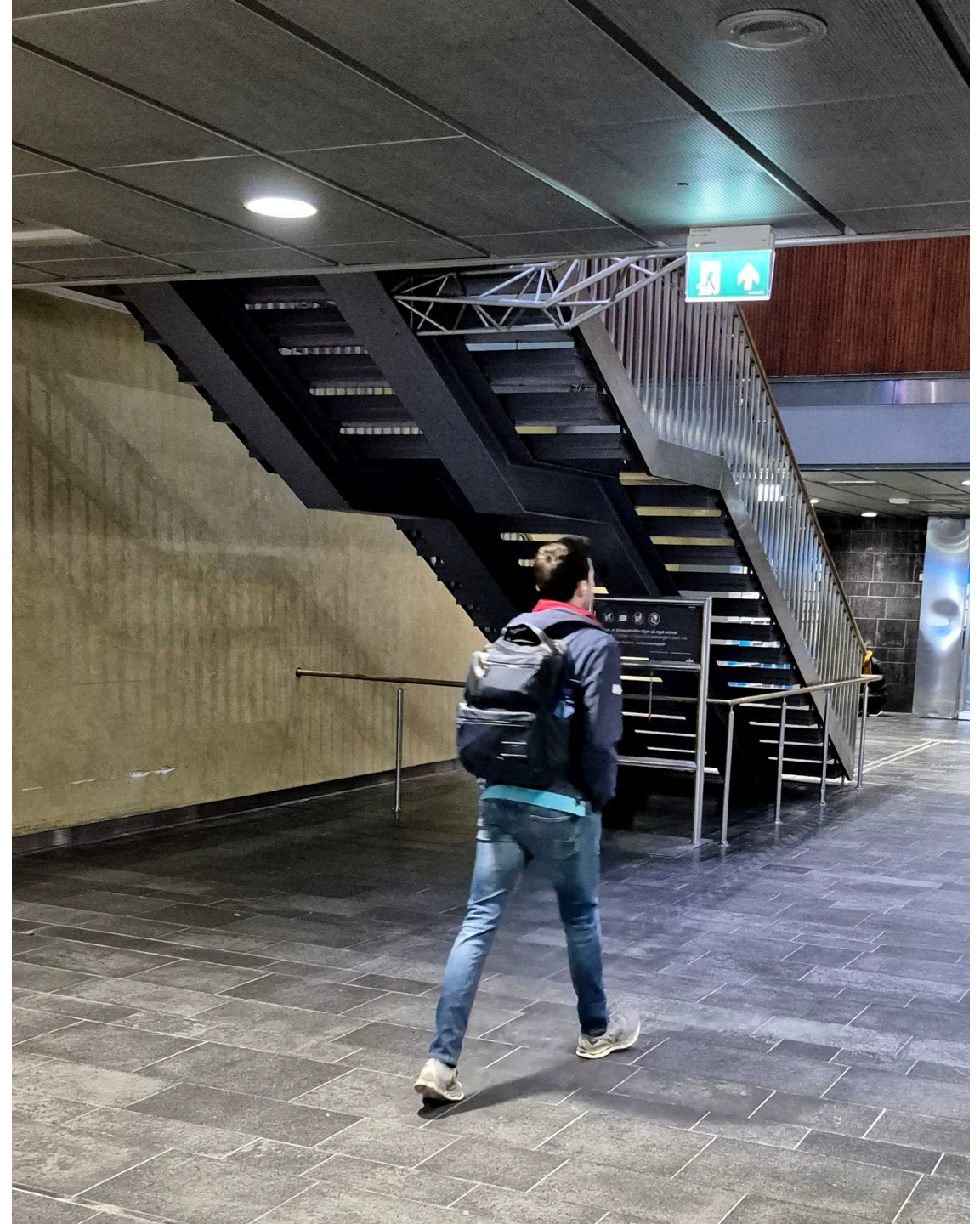
Eksempel på utfordrende trapper

Trapper en kan gå under

**En mulig løsning på
trapper en kan gå
under.**

Selve rulletrappa er lett å finne pga. grønt lys i sidene.

Markering av rulletrappas retning med rødt og grønt lys.

**Rampens
start er
merket.**

**Tilkallingsknapp har dårlig kontrast.
Heis Deichmann. Tekst på info for liten og noe refleks
i skiltet.**

Søyler i publikumsområdet på Operaen. Det er ikke greit med skrå søyler.

Søyle på Oslo City.

Søyler på Color Hybrid (Bygget 2019). Svært dårlig kontrast.

Blendende motlys.

Utfordrende reflekser.

Refleks på bestillingsskjermer for mat. Svært blendende lyssetting ved speil.

Gode kontraster

Dårlig kontrast på ledelinje og søppelkasser ved Operaen.

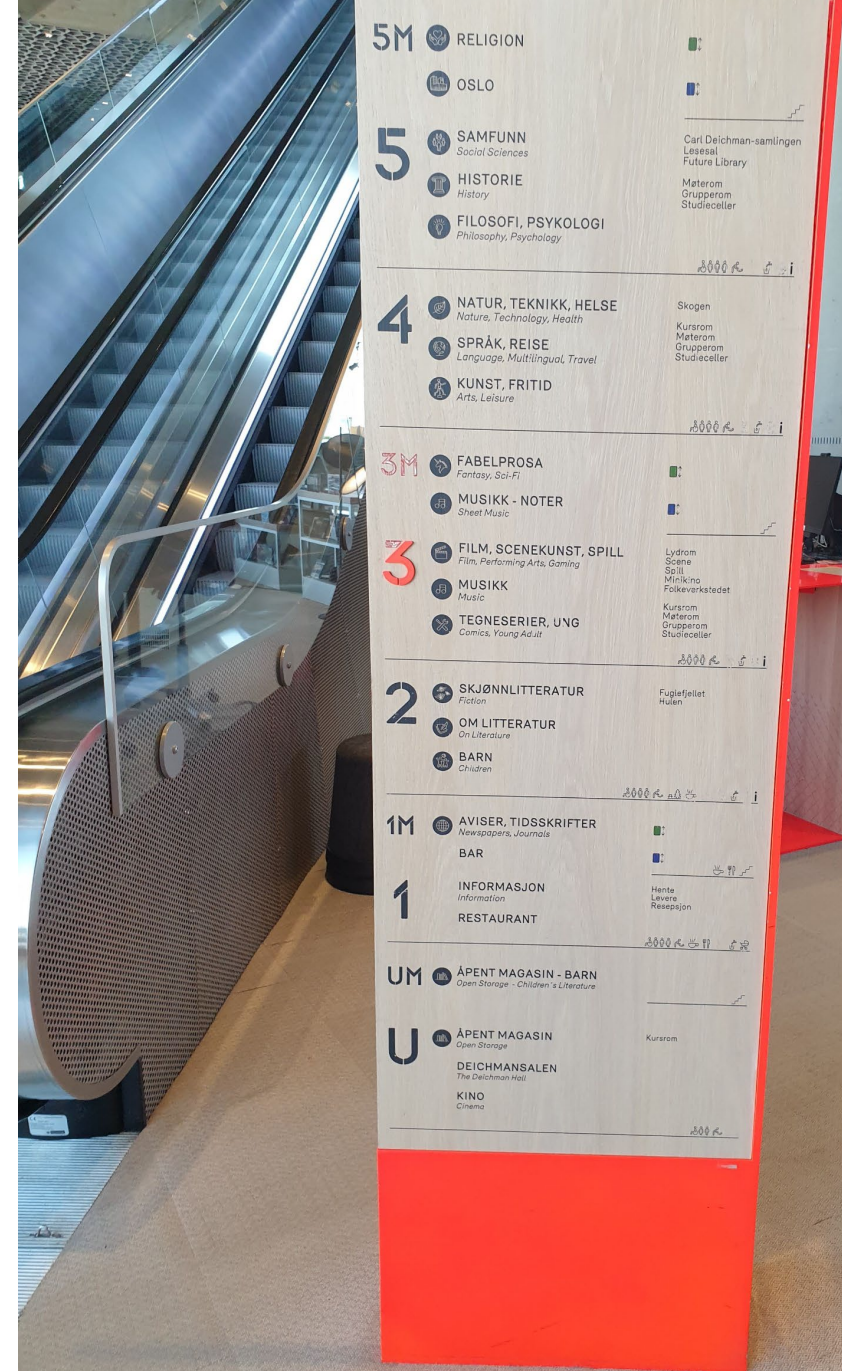
God skilting av etasjeplan.

God skilting av etasjeplan. Det er fint med bruk av logo på etasjeplanen.

Etasjeplan Deichman.
Informasjonen er vanskelig
for svaksynte. Skriftstørrelse
ca 1.5 cm / 1,0 cm.

**Etasjeplan for
Oslo City. Det
øverste er vanskelig
å se. Bakgrunns-
lyset er blendende.
Det burde vært hvit
skrift på svart bakgrunn.
Skriftstørrelsen
ca 2,0 cm / 1,5 cm.**

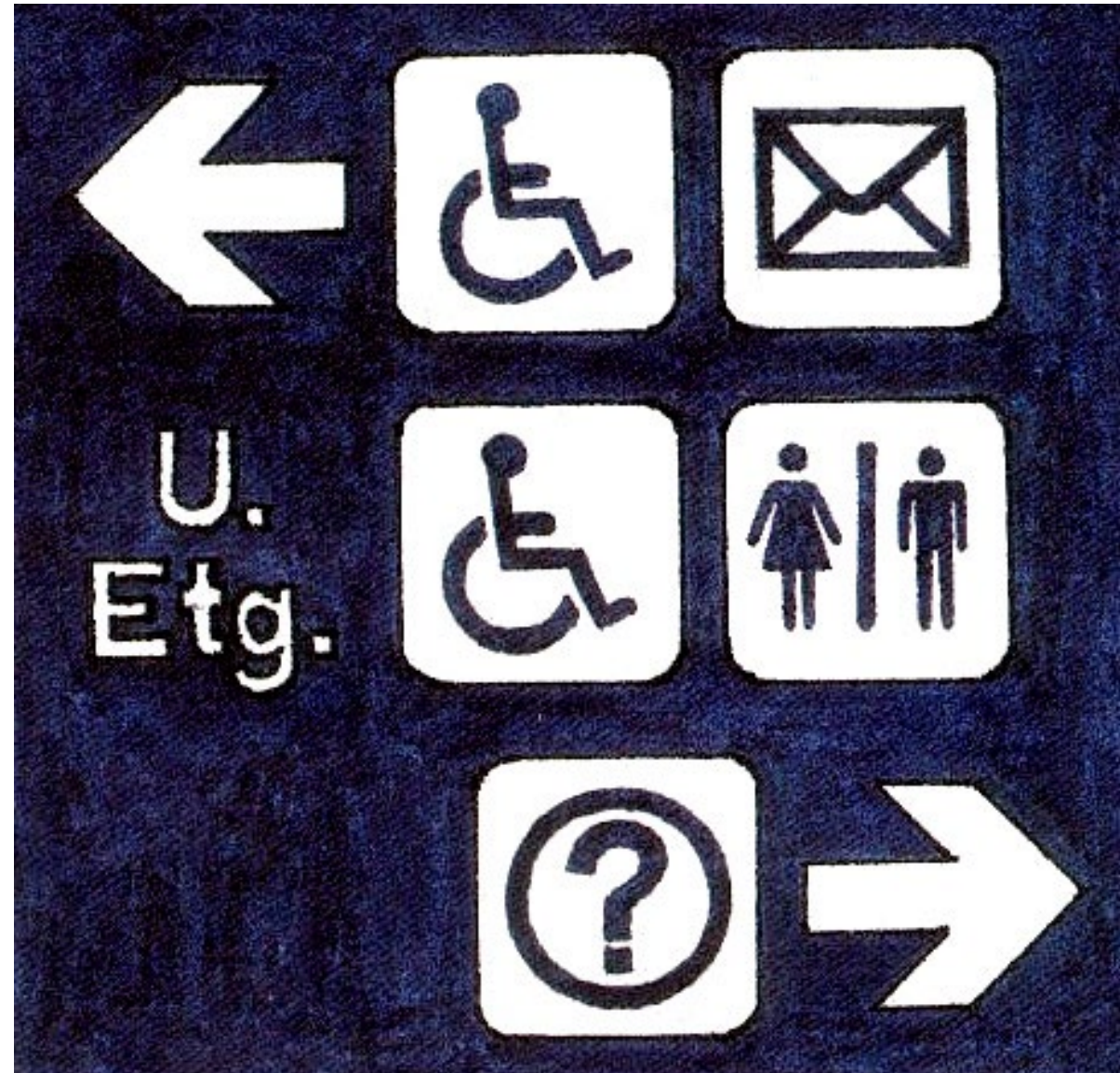
Det må ikke plasseres ting forran informasjon(sskjjermer).

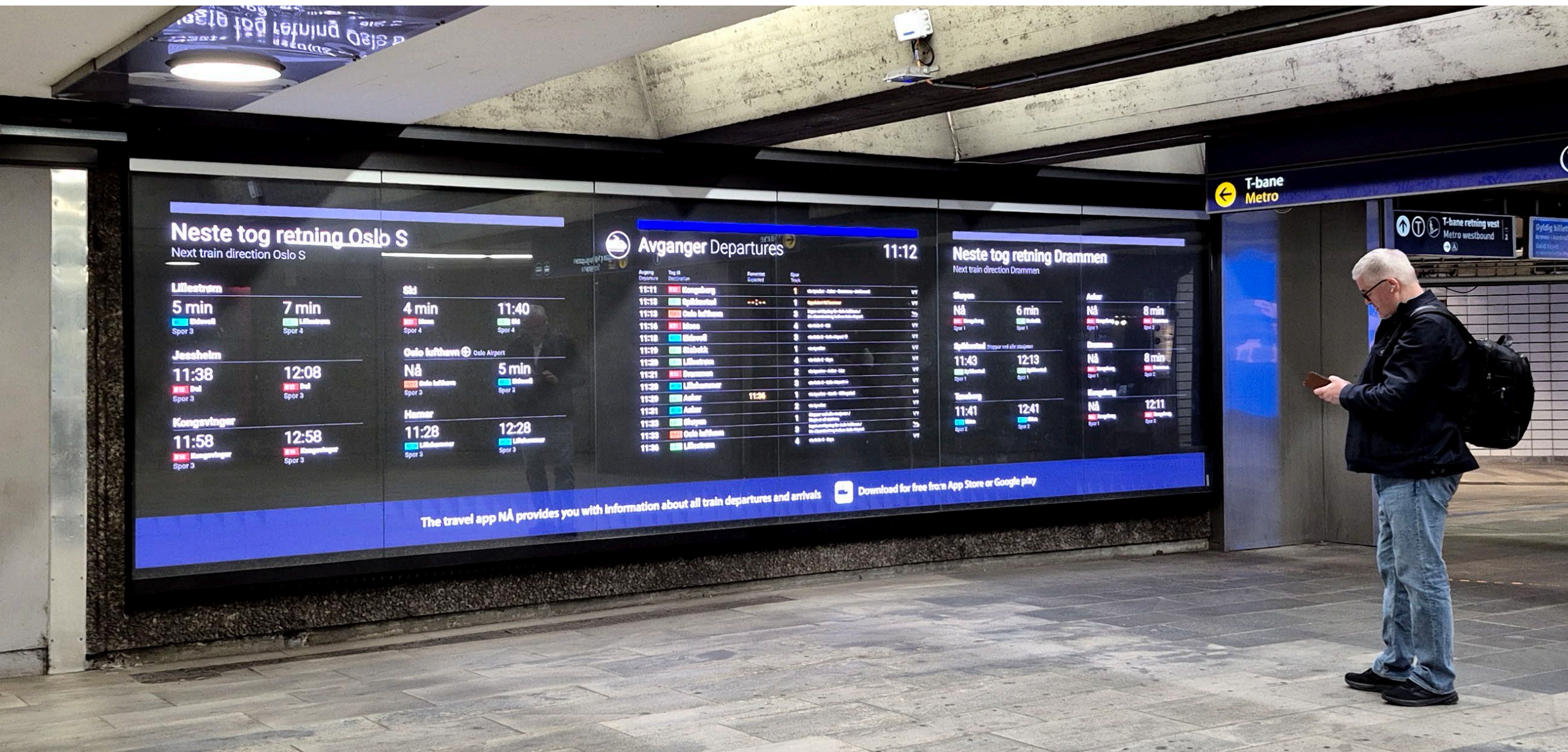
De mange varianter av skilt for toaletter skaper ofte stor forvirring.

Bruk av «standard» symbolene er en stor fordel.

God skilttavle ved Nationalteateret stasjon

Gode informasjonsskjermer under sporene på Drammen stasjon.

Informasjonsskermene på plattformene er vanskelig tilgjengelig, spesielt den øverste.

Informasjonsskjermene på Oslo Bussterminal henger for høyt til at de er tilgjengelig for synshemmede.

Informasjonstavla i avgangshallen på Oslo S er ikke tilgjengelig for synshemmede.

Informasjonstavla
i flytogavdelingen
på Oslo S er ikke
tilgjengelig for
synshemmede.

Ikke enkelt å få kjøpt kaffe på tur. Mange forskjellige løsninger med touch-skjermer.

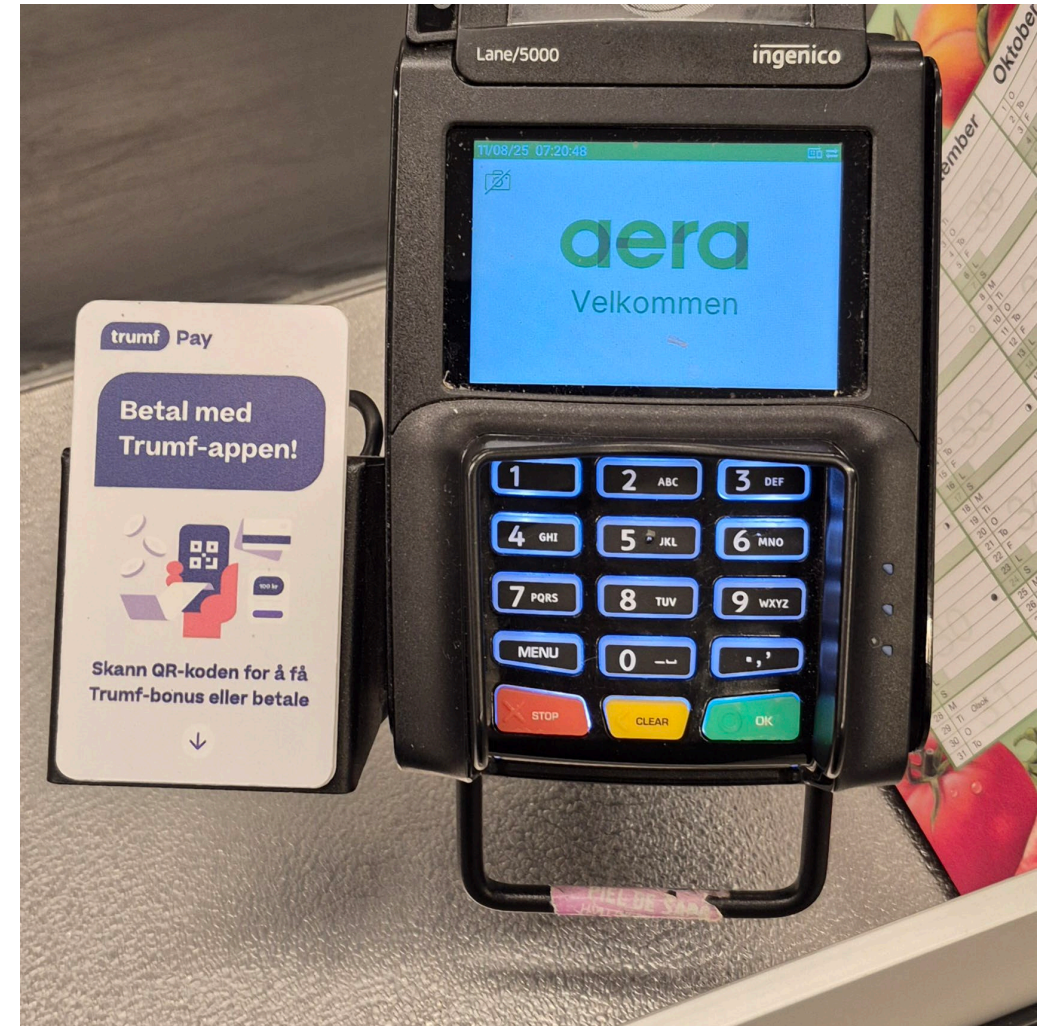
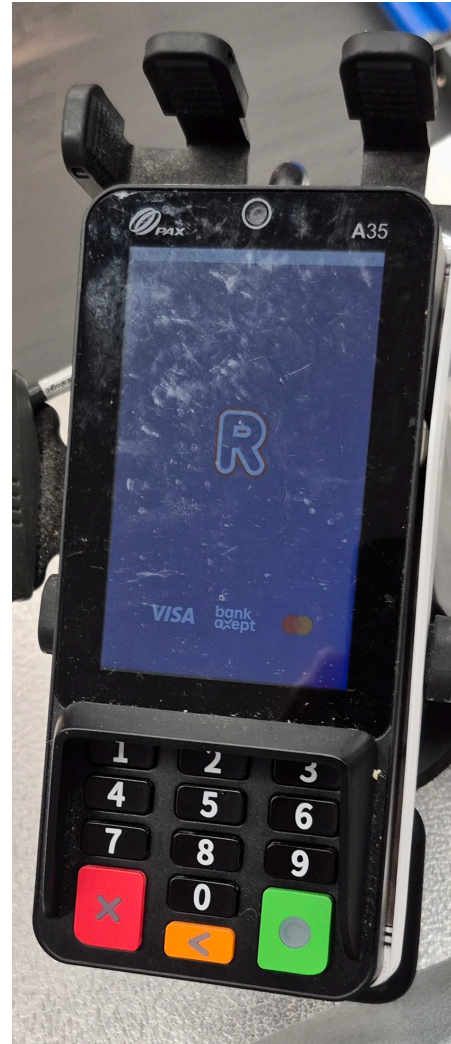

**Betalingen skal
selvsagt utføres
selvbetjent.**

Betaling

Det er mange utforminger av betalingsterminaler. Noen er så små at de er vanskelig for store fingre. Der er også tallene små og kan være vanskelig å se, da de ikke er gjennomlyst. Det bør være et klikk for hver gang en trykker på en tast.

Kjøp av billetter er blitt selvbetjent.

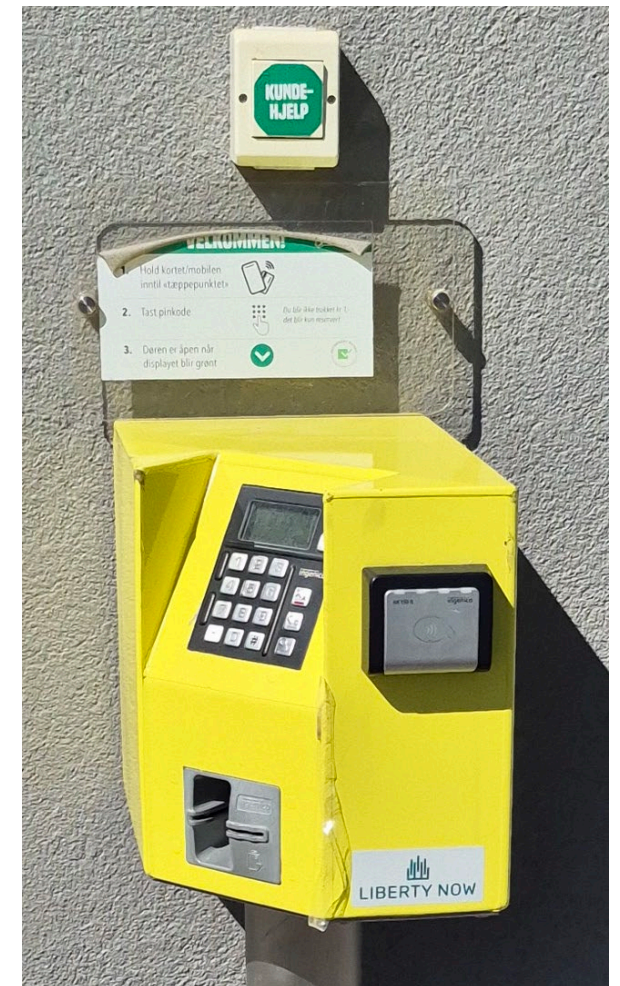
**På Unilab må
en først
registrere sin
ankomst digitalt
og etterpå
betale digitalt.**

**På fastfood steder må en gjøre matbestillingen digitalt.
Nå har panteautomatene blitt trykksjermbasert.**

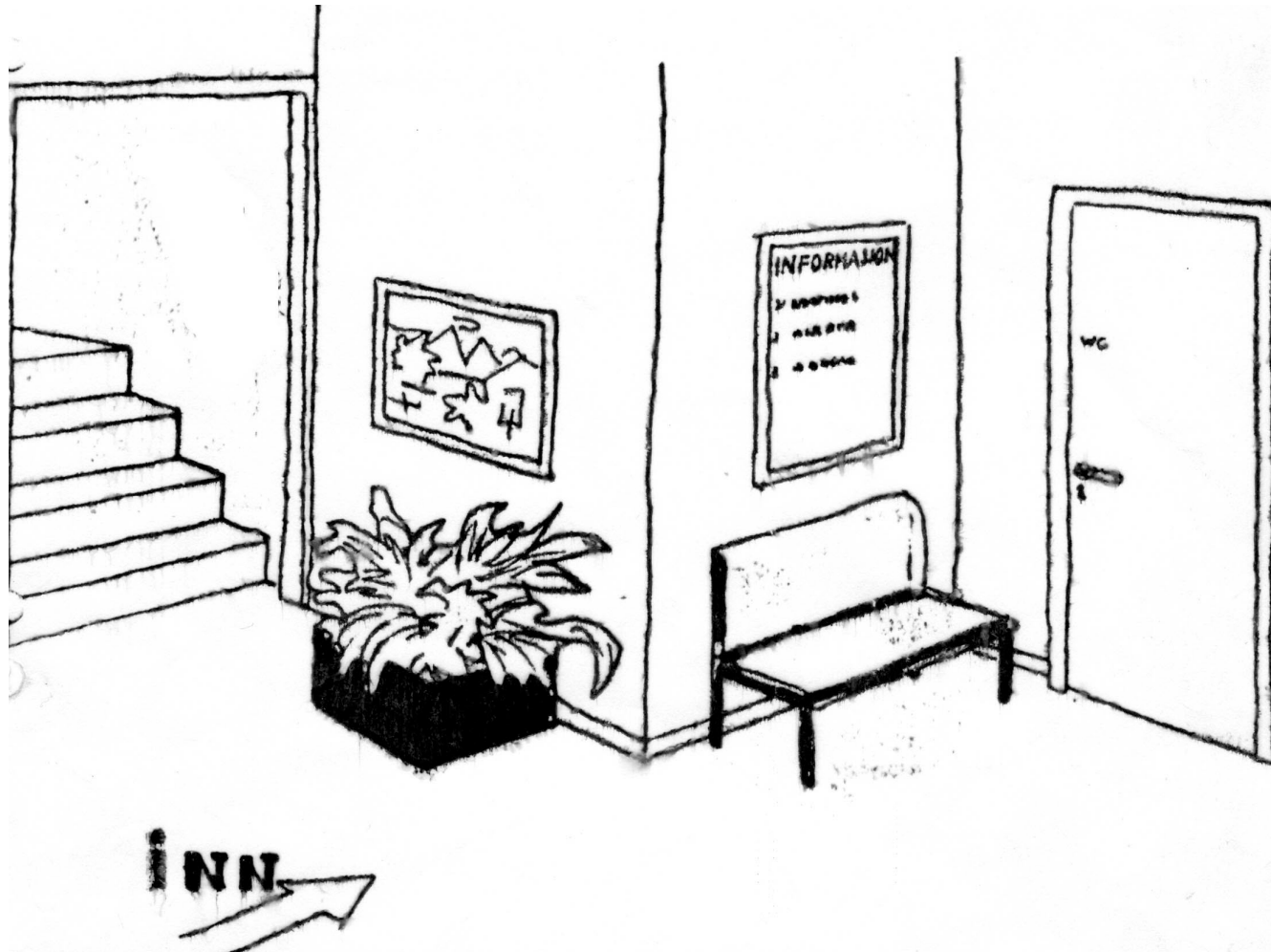
Flere og flere butikker blir selvbetjent. Det skaper utfordringer for synshemmede:

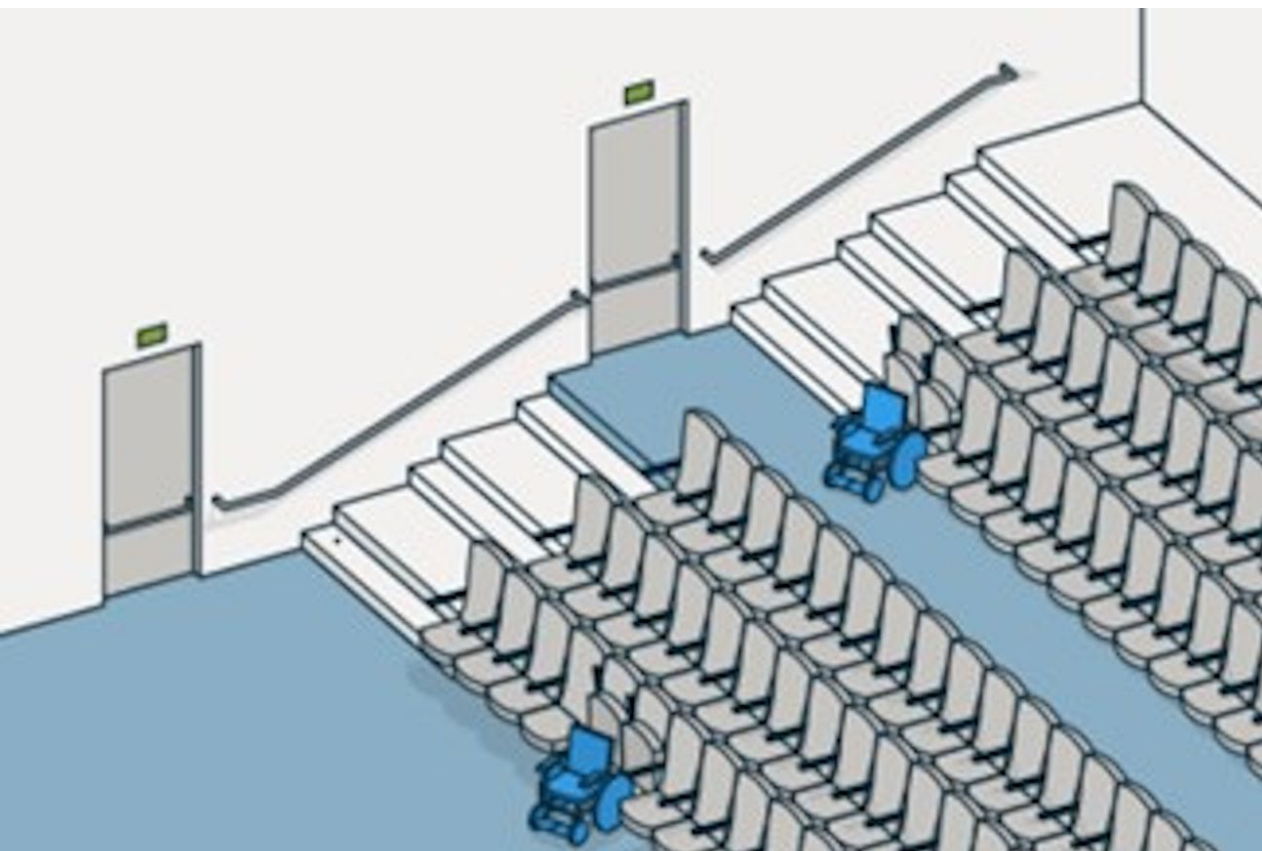
Også henting av pakker har i stor grad blitt selvbetjent.

Det går an å få til en god tilrettelegging hvis en har kunnskap og vilje.

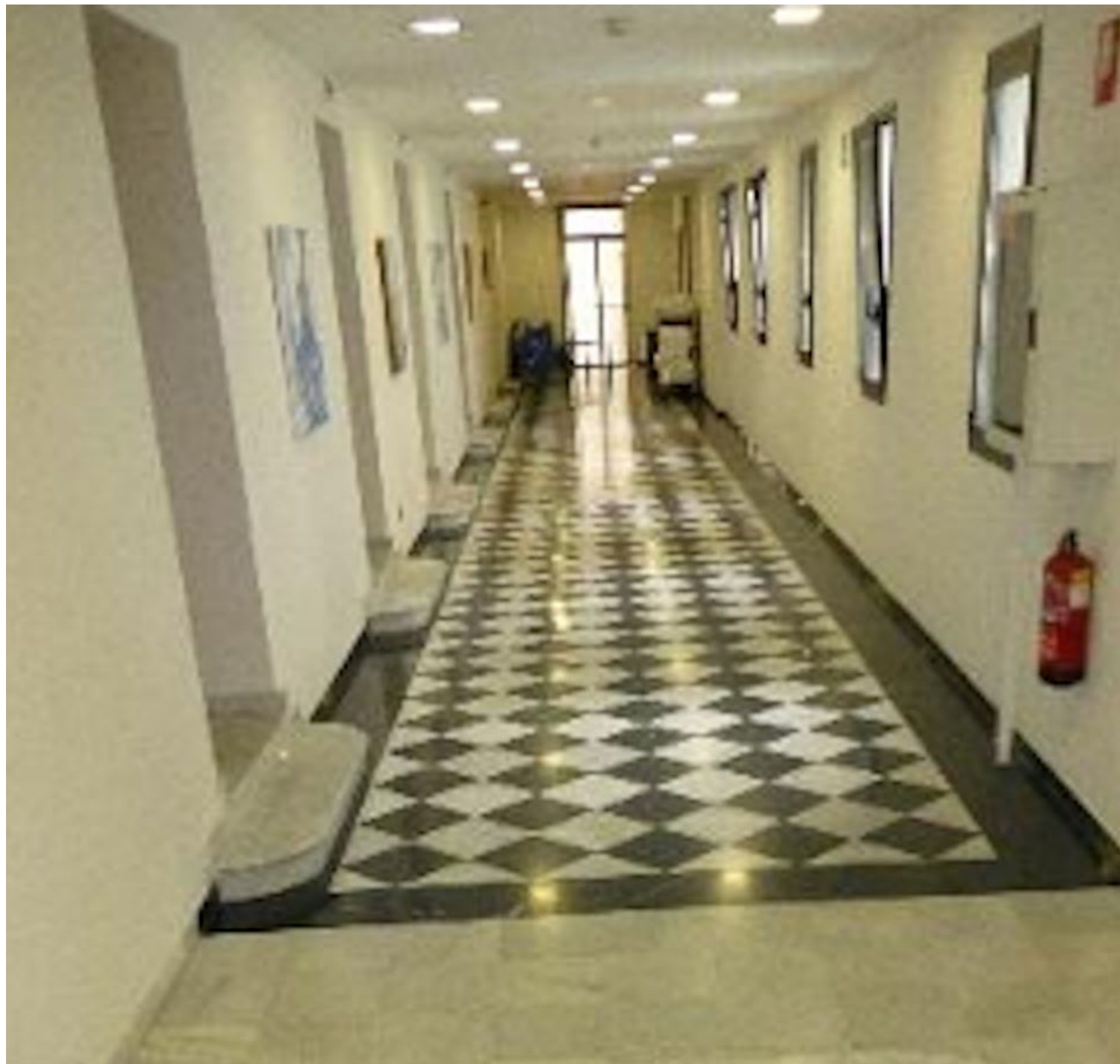
Aulaer

**Speil over
hele vegger
er en
utfordring
for
svaksynte.**

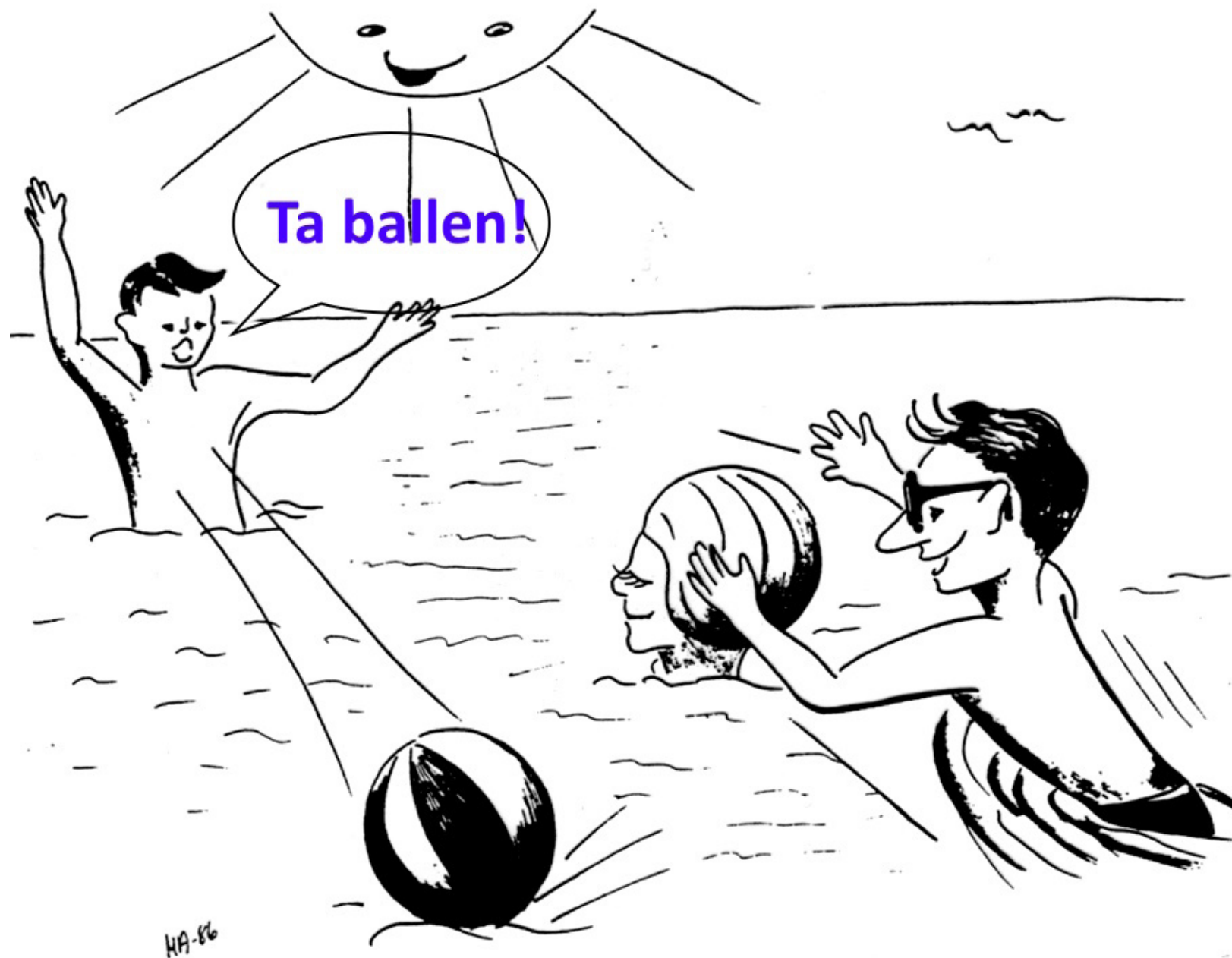

**Gulv bør
være ensfarget.**

**Første gang
en går her,
oppfattes det
sorte
symbolet i
gulvet som
merking av
nivåforskjeller.**

Fin måne
i kveld.